

Orthodox Co-secretary:

Prof. Dr. Nikolaos **Loudovikos**
Hortiatis 57010
Thessaloniki
Greece / Griechenland
Phone: +30-2310-348004
Telefax: +30-2310-300360
E-mail: nloudovikos@aeath.gr

Catholic Co-secretary:

Dr. Johannes **Oeldemann**
Johann-Adam-Möhler-Institut f. Ökumenik
Leostr. 19 a, 33098 Paderborn
Germany / Deutschland
Phone: +49-5251-8729804
Telefax: +49-5251-280210
E-Mail: J.Oeldemann@moehlerinstitut.de

Карайман, 2017 р.

На запрошення Румунської Православної Церкви Спільна православно-католицька робоча група святого Іринея провела своє чотирнадцяте щорічне засідання у монастирі Карайман (Румунія) з 4 по 8 жовтня 2017-го року. Засідання очолював католицький співголова групи єпископ Маґдебурґа Ґерхард Файґе. Члени групи висловили свою щирю вдячність колишньому православному співголові групи архієпископу Йову Тельміському, який мусив вийти зі складу групи у зв'язку з обранням на посаду співпрезидента Спільної міжнародної комісії з богословського діалогу між Католицькою і Православною Церквами.

Перед початком сесії у середу ввечері, 4 жовтня, членів групи від імені Його Блаженства Патріарха Румунського Даниїла сердечно привітав патріарший вікарій єпископ Ієронім Синайський. Учасники групи відвідали монастир святого Анфіма, патріарший кафедральний собор і резиденцію у Бухаресті. У четвер вранці групу тепло привітав архимандрит Давид Петровичі, настоятель Карайманського монастиря. Протягом засідань члени групи долучалися до щоденних богослужінь чернечої спільноти. В неділю вони відвідали божественну літургію у Білій церкві Бухареста, яку звершував патріарший вікарій єпископ Варлаам Плоештський.

Під час цього річного засідання були розглянуті деякі аспекти взаємозв'язку між першістю і соборністю з метою завершити спільне дослідження цієї теми. Доповіді були присвячені ролі східних патріархів у першому тисячолітті, становищу апостола Петра у церковній традиції Сходу і Заходу, а також праву апеляції (*ἔκκλητον*) на Сході і Заході. Підсумки обговорень цього річного зустрічі були підбиті учасниками групи у наведених нижче тезах:

Тези про роль східних патріархів у першому тисячолітті:

1. Славетна модель пентархії (урядування п'яти давніх патріархів Рима, Константинополя, Александрії, Антіохії і Єрусалиму) в дійсності функціонувала рідко. Застереження Рима, халкидонська схизма й особливо арабське завоювання істотно обмежували її дієвість.
2. Патріархальна модель управління Церквою була накладена на митропольну (тобто систему, в якій церковне управління здійснювалося зі столичних міст у провінціях). Підставою для формування патріархальної моделі було складне переплетення факторів, що включали апостольські основи, звичаї, географію, владу і політику. Ця модель відбивала серйозну конкуренцію і антагонізм між Церквами.
3. Історія п'яти стародавніх патріархів є також історією пошуку церковної єдності і турботи про збереження істинності віри. Стародавні патріархи слугували явним виразом єдності Церкви протягом історії, а особливо у контексті вселенських соборів.
4. Розділення між Сходом і Заходом, а також низка тривалих конфліктів у Православній Церкві (наприклад, щодо першості і соборності) певною мірою є спадком патріархальної системи.

Тези про роль апостола Петра у церковній традиції Сходу і Заходу:

5. Особливе становище апостола Петра у колегії апостолів, як засвідчено у Святому Письмі, відображене у літургійній традиції. І в римському, і у візантійському обряді апостол Петро вшановується разом з апостолом Павлом 29 червня. У римському обряді свято апостолів є великою урочистістю; у пізнішій візантійській традиції йому передує особливий період посту, який підкреслює особливу шану до обох апостолів.

6. Римська Церква вже у II ст. почала асоціювати себе з апостолом Петром, який свідчив про Христа і прийняв мученицьку смерть у Римі. Невдовзі розпочалося шанування місця його поховання. Шанування могил Петра і Павла, поєднане з важливістю Рима як столиці імперії, починаючи з III ст. стало основою для особливого статусу, наданого Римському єпископу.

Тези про право апеляції (ἔκκλητον) на Сході і Заході:

7. Канонічне право апеляції (ἔκκλητον) походить з першого тисячоліття. П'ято-шостий собор (691-692 рр.), якому надається значення вселенського, здійснив перегляд давніх канонів і виклав у своєму 2-му правилі ті з них, які залишалися дійсними. Серед них було зазначене право єпископа, засудженого місцевим синодом, апелювати до єпископа Рима, відповідно до правил Сардикійського собору (343). Це положення становить важливе підґрунтя для будь-яких майбутніх домовленостей щодо першості між православними і католиками.

Наприкінці зустрічі учасники групи святого Іренея висловили сердечну вдячність патріарху Даниїлу, Румунській Православній Церкві та чернечій спільноті Карайманського монастиря за гостинність і духовну атмосферу, яка надихала їхню роботу.

Спільна православно-католицька робоча група святого Іренея складається з 26 богословів: 13 православних і 13 католицьких з багатьох країн Європи, Близького Сходу та обох Америк. Вона була заснована 2004-го року у Падерборні (Німеччина) і з того часу проводила зустрічі в Афінах (Греція), Шевтоні (Бельгія), Белграді (Сербія), Відні (Австрія), Києві (Україна), Маґдебурзі (Німеччина), Санкт-Петербурзі (Росія), Бозе (Італія), Салоніках (Греція), Рабаті (Мальта), на острові Халкі поблизу Стамбула (Туреччина) і в Тезе (Франція). Під час зустрічі у Караймані було вирішено провести наступне засідання групи святого Іренея у жовтні 2018 року у Граці (Австрія).

